

Дьарыктаныы конспега

Сэттинньи 22 күнэ 2018 сыл

Сыала - сорууктара:

- Уус-уран айымньыга оҕо интириэтин салгыы сайыннарыы;
- Оҕо уус-уран айымньыны билиитин диринэтии;
- Уус-уран айымньыга тапталы инэри. Айымньыга олобуран хорсун, утуе майгы, улэбит курдук хаачыстыбалары иити.

Туттуллар тэриллэр: кумаабы дьизэлэр, фломастердар, фишкалардаах кэмбиэрдэр, проектор, кубулардаах карточкалар, хоруобка, кубах кутуруктара, кубах – персонаж, суруйааччы портрета.

Бэлэмнэнии улэ: «Кубах кутуруга» остуоруйаны аабыы. Николай Якутскай – суруйааччыны уонна кини айымньыларын кытта билибиннэри. Библиотекаҕа сылдьан кинигэлэри керуу, кэпсэтии.

Дьарыктаныы хаамыыта:

- Утуе күнүнэн оболор. Биьиги бугун «Кубах кутуруга» диэн саха суруйааччытын остуоруйатыгар айанныахпыт.

Мин бугун кубахтан видео-сурук туттум, керуеххэйин эрэ... (видеоҕа кубах кутургун быспытын туьунан кэпсиир уонна кутуруктарын сороьун буларга кемелеьун диэн оболортон кердеьер. Кутуруктарын сороьун оболор соруудахтары толордохторуна булалларын туьунан этэр). Биллигит дуо ханнык остуоруйаттан кубаьый? (Оьолор эппиэттэрэ). Оболор, кубахха кемелеьебут дуо? (оболор эппиэттэрэ).

1 соруудах. Дьэ эрэ, бастакы соруудабы истиэххэйин эрэ. Ким этиэй кубах кутуругун ханна быспыт этэй? (Дьизэ уонна ампаар ааныгар). Остуол урдугэр керун эрэ, кубах дьизэлэрэ сыталлар. Этин эрэ, дьизэ туга тийбэтий? (туннугэ, аана суох). Билигин фломастердары ылан хас биирдии бэйэбит дьизэбитигэр уруьуйдаан биэрэбит. (Оьо ахсаанынан кумааьыттан кырыллыбыт дьизэ, фломастер набора). Маладьыастар!

2 соруудах. Оболоор, эьиги дьизэ тугу уруьуйдаан биэрдигит? (Аан). Этин эрэ миэхэ аан диэн тыл хас суьуехтэьий? Бастаан ханнык дорьоон иьиллэрий? Ким этиэй «А» дорьоон аьабас дорьоон дуу, ол эбэтэр бутэй дорьоон дуу? «А» дорьоон уьун дуу, кылгас дуу? Иккис ханнык дорьоон иьиллэрий? Дьэ эрэ, оболоор «Н» дорьоону бэйэбит ырытан керун эрэ. (бутэй дорьоон, хобуласпатах). «ААН» диэн тылга хас аьабас уонна хас бутэй дорьоон баар эбитий? Билигин остуолга сытар фишкалары ылан «ААН» диэн тылы таьаарыахыт. Маладьыастар! Бары наьаа учугэйдик улэлэтигит. Дьизэлэрбитин бу коробка иьигэр угабыт, мин бу коробканы кубахха тиэрдэьим. (коробка иьигэр кубах кутуругун быстабаьа сытарын булаллар).

3 соруудах. Кубах кутуругун тоьо быспыта буолуой? Кини хайдаьый? (Куттас). Билигин иккис соруудабы истэбит: кубах хайдаьын бэлиэтиир ким элбэх тылы толкуйдуур эбит. (куттас, маьан, борон, кыра о.д.а). Биир тылы этэбит уонна биирдэ хардылыбыт, ол курдук иннин диэки баран иьэбит. Бастаан тийэбит оьо ол хоруобка иьигэр баарын керер. Сабалаатыбыт!

Хамсанылаах сынньалан:

Уунэн² тахсыбыт

Дьикти кэрэ харыйа

Бу курдук²

Дьикти кэрэ харыйа

Харыйачаан анныгар

Куобахчааммыт олорбут
Бу курдук²
Ойуоккалас куобахчаан
Беречену керен
Куобахчааммыт саспыт
Харыйачаан кэннигэр
Ибигирии олорбут.
Эьэчээни керен
Куобахчааммыт тахсыбыт
Эьэчээннин куобахчаан
Сабыалана оонньообут.

4 сорудах. Оболор, этин эрэ куобах кимтэн куттанан дьийэтин аанын ис еттугэр арыллар онтон ампаарын аанын тас еттугэр арыллар гына онорбут этэй? (ыт, бере, сабыл). Уьус сорудахпыт маннык: бэриллибит тыллары суьухтэргэ араарын. Мин хартыынкалары кердеруем эьиги ким ойууламмытын таайабыт уонна ол тыл хас суьухтээбин этэбит. Бэлэмнит? Бастакы хартыына... (ыт, бере, сабыл, ойуур, тыа).

Куобах киирэн кэлэр. Куобах: Дорооболорун оболоор! Наьаа ер айаннаан кэллим эьизэхэ. Мин сурукпун туппуккут дуо? Онтон кутуругум быстабастарын буллугут дуо? (Оболор: буллубут). Баьыбаларын миэхэ кемелеспуккутугэр, билигин эмиэ уьун кутуруктаныам (уерэр). Ол гынан баран (толкуйдуур) кылгас кутуруктаах учугэй эбит ээ, ханна да иннибэт, суурэрбэр мэьэйдэбэт, аанна кыбыллыбат. Чэ, онон оболор кутурукпун иилбэт эбиппин, кылгаьынан сырыттын. Себулэьэбит?

5 сорудах. Наьаа учугэй остуоруйаны биьиги санаатыбыт, этин эрэ, ханнык саха суруйааччыта бу остуоруйаны суруйбутун билиэххитин бабарабыт? Ону билээри биьиги ессе биир сорудабы толоруохпут. Манна сыьппаралар уонна анныгар буквалар суруллан тураллар. Сыьппаралары кыраттан сабалаан улаханна диэри бэрээдэктээн уурдахпытына суруйааччы аата тахсан кэлиэбэ. (дуоскаба сыьппаралардаах, буквалардаах карточкалар тураллар). (бэрээдэктэтэхтэринэ Николай Якутскай диэн тахсар).

Маладьыастар! Бугунну дьарыктаныыга бары сурдээх кехтеехтук кытынныгыт. Ханнык остуоруйаны бугун санаатыбыт? Куобахха ким кемельуен бабарбытай? Куобах уонна эьэ онтон ыла дьийэ туттубат буолбуттар куобах кун бугунугэр дэир мас анныгар, аана суох сиргэ киирэн утуйар эбит, онтон эьэ арбах хастан кыьыны онно утуйан атаарар эбит. Бу остуоруйа эьигин туохха уерэттэ?

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение детский сад «Тугутчаан»

Заверяю:

Старший воспитатель

МБДОУ «Тугутчаан»

_____ Николаева М.Ф.

Бэлэмнэни болоххо
тылы сайыннарыга
дьарыктаны конспега
«Куобах кутуруга»

Воспитатель: Егорова О.Ю.

